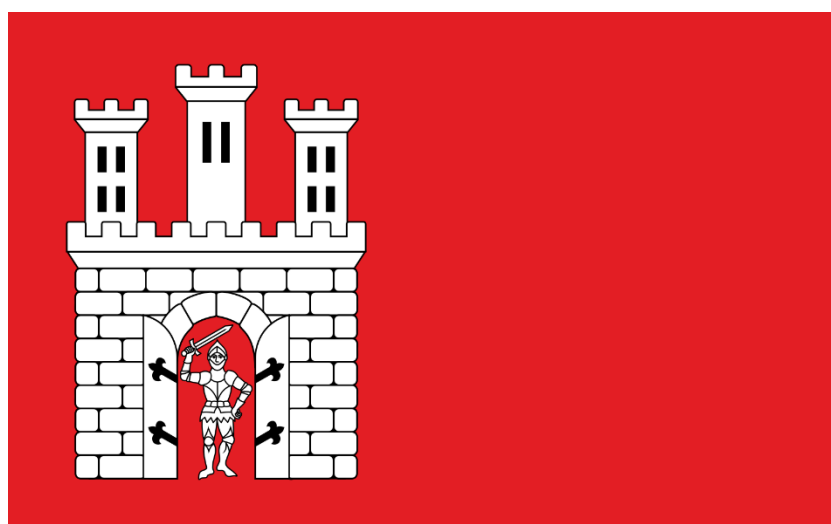
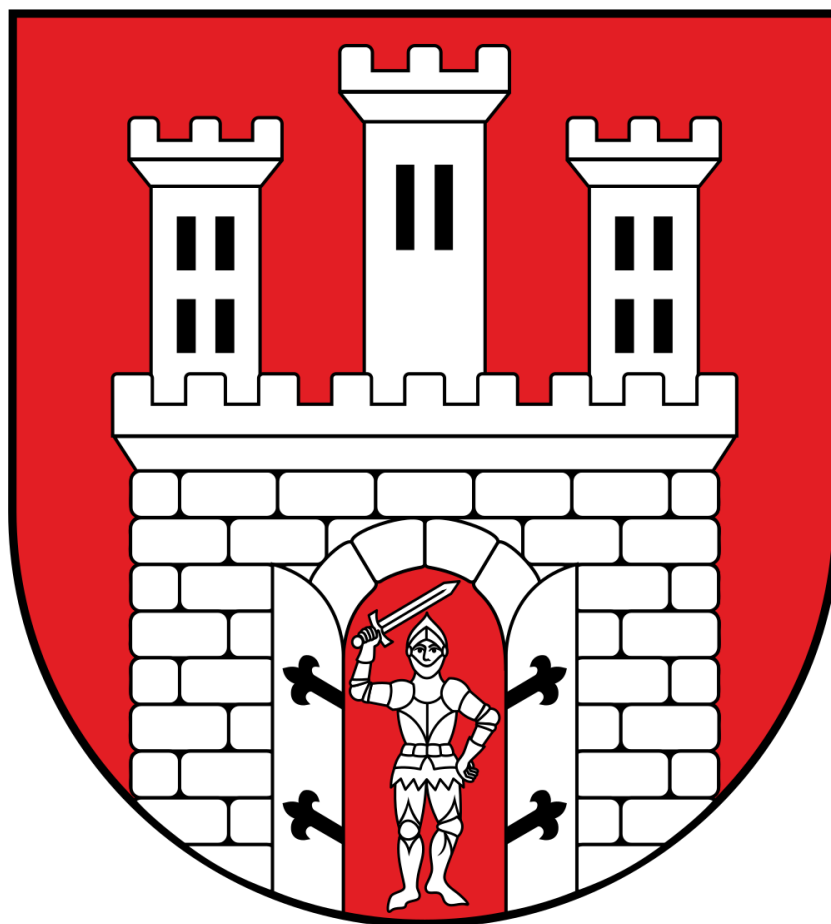

UZASADNIENIE HERALDYCZNO-HISTORYCZNE PROJEKTÓW SYMBOLI GMINY BŁASZKI

Kamil Wójcikowski

Robert Fidura

Spis treści

Charakterystyka gminy Błaszki	3
Zabytki gminy	4
Rys historyczny Błazsek	6
Tradycje heraldyczne i sfragistyczne Błazsek	8
Projekt herbu gminy Błaszki.....	16
Projekt flagi gminy Błaszki	18
Banner gminy Błaszki.....	18
Flaga stolikowa gminy Błaszki	18
Pieczęć gminy Błaszki.....	19
Łańcuchy władzy gminy Błaszki.....	19
Sztandar gminy Błaszki	19
Odznaka Honorowa Gminy Błaszki.....	19
Załączniki	19
Załącznik nr 1 – Herb Gminy Błaszki.....	21
Załącznik nr 2 – Flaga Gminy Błaszki.....	22
Załącznik nr 3 – Banner Gminy Błaszki.....	23
Załącznik nr 4 – Flaga Stolikowa Gminy Błaszki.....	24
Załącznik nr 5 – Pieczęć Gminy Błaszki	25
Załącznik nr 6 – Pieczęć Rady Miejskiej w Błazskach.....	26
Załącznik nr 7 – Pieczęć Burmistrza Błazsek	27
Załącznik nr 8 – Łańcuch Burmistrza Błazsek.....	28
Załącznik nr 9 – Łańcuch Przewodniczącego Rady Miejskiej w Błazskach.....	29
Załącznik nr 10 – Sztandar Gminy Błaszki – strona prawa	30
Załącznik nr 11 – Sztandar Gminy Błaszki – strona lewa	31
Załącznik nr 12 – Odznaka Honorowa Gminy Błaszki.....	32
Załącznik nr 13 – Dyplom Odznaki Honorowej Gminy Błaszki.....	33

Charakterystyka gminy Błaszki

Rysunek 1: Położenie Gminy Błaszki na mapie Polski, powiatu oraz mapa Gminy Błaszki¹

¹ Źródło: gmina Błaszki

Gmina Błaszki to gmina miejsko-wiejska położona w zachodniej części województwa łódzkiego w powiecie sieradzkim. Sąsiaduje z gminami Braszewice, Goszczanów, Warta i Wróblew w powiecie sieradzkim, oraz Brzeziny i Szczytniki w powiecie kaliskim województwa wielkopolskiego. Przez gminę i miasto przebiega droga krajowa numer 12 oraz łączą się drogi wojewódzkie 449 i 710. W skład gminy wchodzi 59 sołectw: Adamki, Borysławice, Brończyn, Brudzew, Bukowina, Chabierów, Chociszew, Chrzanowice, Cienia, Domaniew, Garbów, Golków, Gorzałów, Gruszczyce, Grzymaczew, Gzików, Jasionna, Kalinowa, Kamienna-Kolonia, Kamienna-Wieś, Kije Pęczek, Kobylniki, Kociołki, Kołdów, Korzenica, Kwasków, Lubanów, Łubna-Jakusy, Łubna-Jarosław, Maciszewice, Morawki, Mroczy Małe, Nacesławice, Niedoń, Orzeżyn, Romanów, Równa, Sarny, Sędzimirowice, Skalmierz, Smaszków, Stok Nowy, Stok Polski, Sudoły, Suliszewice, Tuwalczew, Włocin-Kolonia, Włocin-Wieś, Wojków, Woleń, Wójcice, Wrząca, Zawady, Żeliszew, Żeliszew-Kolonia. Siedzibą władz gminy jest miasto Błaszki. Na powierzchni 201,63 km² mieszka tutaj ponad 14,7 tys. osób, z czego 1,62 km² zajmuje miasto Błaszki, zamieszkiwane przez ponad 2,2 tys. osób. Same Błaszki są lokalnym ośrodkiem przemysłowym i usługowym położonym na Wysoczyźnie Wieruszowskiej nad rzeką Cienią, dopływem Pokrzywnicy.

Zabytki gminy

Według danych NID, w gminie Błaszki znajdują się następujące zabytki²:

- Kościół Św. Anny z 1770 roku w Błazkach,
- Dom społeczny „Błazkowianka” z XIX/XX wieku w Błazkach,
- Łaźnia miejska (obecnie biblioteka) z pocz. XX wieku w Błazkach,
- Dworzec PKP Błazki z pocz. XX wieku,
- Kaplica grobowa Biernackich i Błeszyńskich z 1825 roku w Błazkach,
- Park dworski z kaplicą NMP na wyspie w parku z XVIII i XIX wieku,
- Dwór z parkiem z XIX/XX wieku w Domaniewie,
- Kościół Św. Stanisława Biskupa w Gruszczykach z 1790 roku,
- Zespół dworski z XVIII/XX wieku w Jasionie,
- Kościół Św. Marii Magdaleny z 1465 roku w Kalinowej,
- Zespół dworski z 1 połowy XIX wieku w Kalinowej,
- Kościół filialny Św. Trójcy – 1595, 1770, 1890 w Kamiennej-Wsi,
- Zespół dworski z XIX/pocz. XX wieku w Kobylnikach,
- Wiatrak z 1919 roku w Łubnej-Jarosławu,
- Park dworski w Równej,
- Dwór z XIX wieku w Sędzimirowicach,
- Wiatrak z ok. 1920 w Włocinie-Wsi,

² NID, lista zabytków, woj. łódzkie, powiat sieradzki, gmina Błaszki

- Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP z lat 1904-1908 w Wojkowie,
- Zespół dworski w 1 połowie XIX wieku we Wrzącej,
- Aleja Wrząca-Gruszczyce we Wrzącej.

Rys historyczny Błaszek

Ponieważ herbem gminy Błaszki był i będzie herb miasta Błaszki, dla ustalenia symboliki gminy ma znaczenie wyłącznie historia Błaszek, którą niniejszym przytaczamy.

Według legendy miasto założył rycerz imieniem Blasko, członek orszaku Św. Wojciecha, który wybrał życie pustelnika po męczeńskiej śmierci świętego. Zbudowana przezeń pustelnia miała szybko zyskać opinię miejsca świętego i wokół niej z czasem powstało miasto.

Nazwa miasta Błaszki – siedziby władz miejsko-wiejskiej gminy Błaszki, pochodzi od imienia Błażko. Błaszki leżały na obszarze należącym do województwa i powiatu sieradzkiego, tuż przy jego zachodniej granicy. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1386 roku i dotyczy plebana Macieja z Błażkowic (*Mathias de Blascowicz*). Wygląda zatem na to, że już w tym roku istniał tutaj kościół parafialny, pierwotnie pw. Narodzenia NMP.

Pierwszymi historycznymi właścicielami była rodzina Błaszkwskich, zapewne herbu Łabędź. W roku 1407 część wsi kupił Marian Zaręba z Kalinowej, następną zaś część dokupił w 1417 od Śmiechny z Chrzanowic. W roku 1467 swoją część Błaszek drogą zamiany odstąpił Jan Zaręba Janowi Koniecpolskiemu. Ten sprzedał nabyte dobra Janowi z Krokocic. Jan Zaręba odzyskał dobra po 1486 roku. Pierwszy opis Błaszek sporządził w 1437 roku arcybiskup gnieźnieński Wincenty Kot. Warto wspomnieć, że w 1497 roku proboszczem w Błaszach był Jan Łaski, późniejszy prymas Polski.

Akt ustanawiający Błaszki miastem nie zachował się. Zapewne do podniesienia ich statusu przyczyniły się kolejne przywileje targowe, nadawane w 1652 roku przez Jana Kazimierza, w 1670 roku przez Michała Korybuta Wiśniowieckiego i w 1722 przez Stanisława Augusta Poniatowskiego. W roku 1729 Błaszki wymieniono po raz pierwszy jako miasto. Właścicielem był wówczas Ignacy Lipski herbu Grabie.

Rodzina Lipskich przejęła miasto w I połowie XVIII wieku od wcześniejszych właścicieli, rodziny Radoszewskich. Ignacy Lipski rozpoczął program regulacji miasta. Proces ten przyspieszyły dwa pożary, po których wytyczono większość współcześnie istniejącego założenia architektonicznego. Ignacy Lipski i jego syn, generał Józef Lipski, sprowadzali do miasta rzemieślników i sukienników, osiadłych w dzielnicy zwanej Olendry. Zwiększyła się liczba jarmarków, znacznie wzrosła liczba ludności (219% między 1793 a 1818). Józef Lipski wybudował miejscowy kościół parafialny w 1789 roku. Józef Lipski był dobrym gospodarzem, ale także wojskowym – uczestnikiem insurekcji kościuszkowskiej i jednym z przywódców powstania wielkopolskiego w 1806 roku. W roku 1793 Błaszki znalazły się w zaborze pruskim (prowincja Prusy Południowe, od 1796 departament kaliski), od 1807 w Księstwie Warszawskim (departament kaliski). Innowacją w podziale administracyjnym Księstwa było powołanie gmin, w tym gminy Błaszki. Od 1815 roku miasto znalazło się w Królestwie Kongresowym (gubernia kaliska, następnie warszawska i od 1867 ponownie kaliska). Bliskość pruskiej granicy spowodowała, że Józef Lipski zaczął masowo sprowadzać i osiedlać sukienników zza zachodniej granicy. Błaszki stały się ośrodkiem produkcji sukna dla armii Kongresówki. Józef Lipski zmarł w 1817. Miejsce jego spoczynku w błaszkwskim kościele ozdabia okazałe epitafium.

Fot. 1: Nagrobek generała Józefa Lipskiego

Na dalsze ożywienie gospodarcze miasta wpływ miało wybudowanie traktu fabrycznego, tj. szosy łączącej Kalisz z Warszawą przez Sieradz, Łódź i Łowicz. Nadal ważną rolę odgrywał handel, odbywający się na ogromnym rynku podzielonym na część Górną (rynek chrześcijański) i Dolną (rynek żydowski).

Po śmierci generała Lipskiego, dobra błaszkowskie przeszły zgodnie z ostatnią wolą zmarłego na własność Mielżyńskich – krewnych generała ze strony matki. Spadkobiercy Lipskiego rzadko nawiedzali Błaszki. Dochody z handlu i rzemiosła wydzierżawili mieszkańcom. Ostatnim ze spadkobierców Lipskich był Stanisław Dłużniakiewicz, zmarły w 1848 roku. Miasto zakupił wówczas Mateusz Arnold, właściciel Raczkowa.

W II połowie XIX wieku nadal wzrastała liczba ludności miasteczka. Wzrost spowodowany był głównie napływem ludności żydowskiej i jej eksplozją demograficzną. Pod koniec XIX wieku wybudowano publiczną szkołę, powołano Ochotniczą Straż Pożarną, zaś na początku XX wieku powstał amatorski teatr i kasa oszczędnościowo-pożyczkowa. W 1909 roku na 5 370 mieszkańców Błaszek 3 324 stanowili Żydzi. Mieszkańcy w dalszym ciągu trudnili się handlem i rzemiosłem. W roku 1918 Błaszki znalazły się w składzie powiatu kaliskiego i województwa poznańskiego odrodzonej II Rzeczypospolitej.

Niemcy wkroczyli do Błaszek o godz. 15.00 3 września 1939 roku. Podczas okupacji hitlerowskiej, miasteczko włączono do Rzeszy, zaś cała ludność żydowska uległa zagładzie. Miasto wyzwoliły 23 stycznia 1945 oddziały Armii Czerwonej.

Do 1975 roku miasto było w powiecie kaliskim, w woj. poznańskim, w latach 1975-98 w województwie sieradzkim. Od 1999 roku w powiecie sieradzkim i województwie łódzkim.

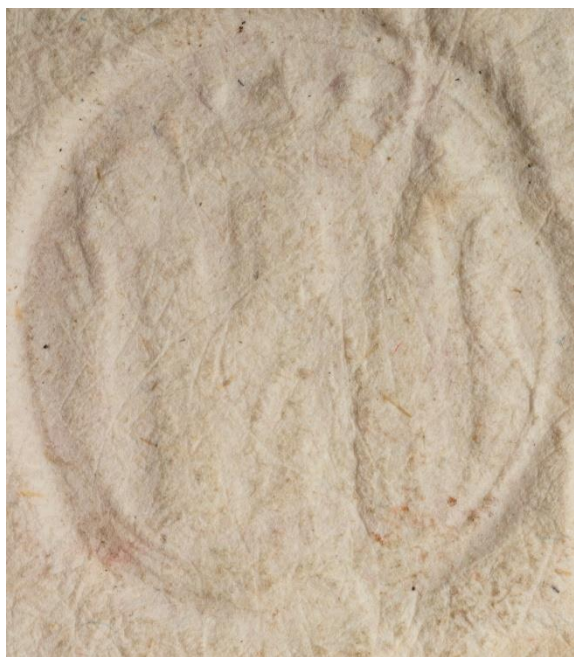
Źródła:

- Marek Król, *Ludność żydowska w Błaszках i jej główne źródła utrzymania [w:] Studia z historii społeczno-gospodarczej*, Tom X, r. 2012.
- Red. Jerzy Kwiatek, Teofil Lijewski, *Leksykon miast polskich*, Warszawa 1998, s. 43-44
- Marek Musielski, *Przynależność terytorialno-administracyjna Błaszek na przestrzeni wieków [w:] Na sieradzkich szlakach, kwartalnik oddziału PTTK w Sieradzu*, 2/98/2010/XXV s. 13-15

- Andrzej Ruszkowski, *Historia miasta, zabytki oraz walory krajoznawcze Błaszek i okolic [w:] Na sieradzkich szlakach, kwartalnik oddziału PTTK w Sieradzu, 2/98/2010/XXV s. 41-45*

Tradycje heraldyczne i sfragistyczne Błaszek

Najstarszym zabytkiem sfragistycznym kojarzonym z Błazkami jest odcisk pieczęci pochodzącej prawdopodobnie z XVIII wieku, przyłożonej do dokumentu z 1778 roku. Pieczęć owalna 16x19 mm. W polu pieczęci widnieje budowla z trzema wieżami jakby pozbawionymi blankowania i zbrojną postacią w przejeździe. Godło ujęte w dwa liście palmowe i zwieńczone koroną. Po obu stronach korony inicjały K L. Brak legendy otokowej. Pieczęć od początku była przypisywana miastu, na miejski charakter wskazuje też korboraż dokumentu, ale odcisk sprawia wrażenie sygnetu szlacheckiego. Ponadto, jak wiadomo w owym czasie właścicielami miasta byli Lipscy herbu Grabie, tymczasem zaś godło napieczątne zbliżone jest do herbu Grzymała. Marek Adamczewski identyfikuje posiadacza pieczęci z Krzysztofem Lubiatowskim – przedstawicielem rodziny herbu Grzymała, która miała dobra w sieradzkim. Byłaby to zatem nie tylko pieczęć prywatna używana miastu, ale nienależąca na dodatek do jego właściciela tylko do osoby trzeciej. Odcisk pieczęci opublikował Wiktor Wittyg. Oryginał znajduje się w Muzeum Narodowym w Krakowie (Dz. rkps., sygn. 550 NI 117517). Niestety jak widać na pozyskanej z MNK fotografii oryginału odcisku pieczętnego, oryginał ten jest jeszcze mniej wyraźny niż odrzys opublikowany przez Wittyga.

Fot. 2: Odcisk najstarszej znanej pieczęci przypisywanej Błazkom³

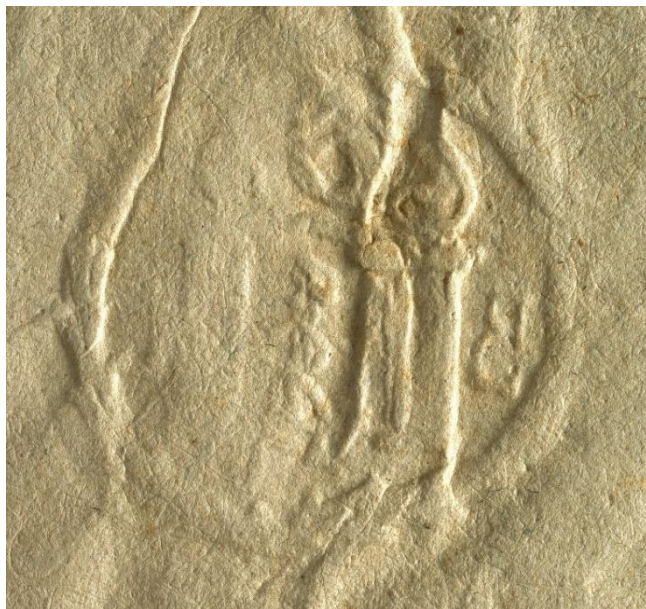

Fot. 3: Odrzys odcisku najstarszej znanej pieczęci przypisywanej Błazkom⁴

³ Burmistrz miasta Błaszki potwierdza odebranie uwiadomienia Komisji Ekonomicznej Skarbu koronnego w/s używania papieru stemplowanego. Błaszki, 20 lutego 1778.; podpis: Szymon Ciesielski Burmistrz Błaskow; pieczęć opłatkowa, z herbem Grzymała, i inic.: KL; nr inw. MNK VIII-rkps-550/44

⁴ Wiktor Windyk-Wittyg, *Pieczęcie miast dawnej Polski*, Kraków 1905-1914, s. 19

Nieco inny odcisk znajduje się na dokumencie miejskim z 1789 roku. Pieczęć okrągła, o średnicy 35 mm. W polu pieczęci otoczony wieńcem laurowym znalazł się jakby fronton (świątyni?) wsparty na czterech kolumnach, pomiędzy którymi zbrojna postać. Wydaje się, że budowlę flankują inicjały B L lub B I. Legendy brak. Marek Adamczewski spekuluje, że budowa nowego kościoła w Błaszczach, ukończona w 1741, mogła stać się przyczynkiem do modyfikacji pieczęci używanej przez miasto.

Fot. 4: Odcisk pieczęci przypisywanej Błaszkom z dokumentu z 1789 roku⁵

Fot. 5: Odrys pieczęci przypisywanej Błaszkom, z dokumentu z 1789 roku⁶

Warto zauważyć, że o ile analiza odrysu tej pieczęci sporządzonego przez Wiktora Wittyga wskazuje faktycznie na obecność zbrojnej postaci pomiędzy kolumnami, o tyle analiza oryginalnego odcisku nie jest już tak jednoznaczna. Figura w przejściu budowli

⁵ Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Piłsudskich-Giniatowiczów, sygn. 31

⁶ Wiktor Windyk-Wittyg, *Pieczęcie miast dawnej Polski*, Kraków 1905-1914, s. 19

bardziej niż zbrojnej postaci sprawia wrażenie jakby kaduceusza. W tym kontekście warto przypomnieć, że Błaszki uzyskały liczne przywileje targowe zanim stały się miastem.

W ostatnich latach XVIII wieku lub przed wrześniem 1801 miasto sprawiło sobie nową pieczęć, tym razem już niewątpliwie miejską. Pieczęć okrągła, o średnicy 27 mm. W polu pieczęci owalna tarcza z godłem herbu Grabie Lipskich wpisana w trójkąt równoboczny. Wzdłuż boków trójkąta po zewnętrznej jego strony znalazły się pisane jakby odręcznie słowa Pieczęć Miasta Błazek. Oryginalny odcisk znajduje się w Archiwum Państwowym w Poznaniu.

Fot. 6: Odcisk pieczęci Błazek z 1801 roku⁷

W roku 1846 rząd zwrócił się do miast w Królestwie Polskim z żądaniem przesłania rysunków herbów. Ponieważ w latach wcześniejszych prowadzono wręcz zaplanowaną akcję usuwania staropolskiej symboliki miejskiej, wiele miast nie było w stanie odpowiedzieć na to żądanie. W takich przypadkach, władze gubernialne projektowały herb nowy. W roku 1847 władze gubernialne przestały do władz centralnych tablice z barwnymi herbami miejskimi, najczęściej nowo zaprojektowanymi. W przypadku Błazek, projekt nawiązywał do herbu Grabie rodziny Lipskich. W ramach kolejnej akcji tworzenia herbów miejskich w Kongresówce, w 1869 roku stworzono kolejny projekt herbu miasta, z podobnym do wcześniejszego rozwiązaniem. Niestety nie dysponujemy wizerunkami projektów herbu Błazek z okresu Królestwa Kongresowego.

Na przełomie XIX i XX wieku trwała publiczna debata nad właściwym kształtem herbu Błazek. W 1894 roku stwierdzono, że właściwym herbem miasta są trzy baszty. Jednakże już w 1904 roku w czasie zorganizowanej przez magistrat dyskusji uznano, że herbem miasta powinny być Grabie Lipskich. Inspiracji mogła dostarczyć ostatnia znana pieczęć miejska albo tablica epitafijna generała Józefa Lipskiego. Niezależnie od inspiracji, mieszkańcy wybrali ten wariant zapewne, aby uczcić pamięć Lipskich.

Na początku dwudziestolecia wojennego, błaszowski magistrat używał pieczęci z wyobrażeniem Orła Białego. Już jednak w 1929 roku użyto pieczęci wzorowanej zapewne

⁷ APP, Poznań cechy, sygn. 100, k. 15 i 17

na pieczęciach z wizerunkiem trzech baszt. Odcisk tej pieczęci znalazł się w raporcie przysłanym z Błaszek w odpowiedzi na ankietę heraldyczną prowadzoną w 1937 roku. Pieczęć ta posłużyła także za wzór herbu w okrągłej tarczy umieszczony na błaszkiowskim magistracie.

Fot. 7: Odcisk pieczęci magistrackiej Błaszek z okresu międzywojennego⁸

Fot. 8: Herb Błaszek z okresu międzywojennego na budynku Urzędu Miasta i Gminy⁹

W roku 1960 powstała książka Mariana Gumowskiego dotycząca herbów miejskich w Polsce. Znalazł się tam też herb Błaszek, bodajże po raz pierwszy odmalowany w kolorze. Gumowski dał pole srebrne, budowlę czerwoną, koronę złotą i doprecyzował, że zbrojna postać w bramie jest rycerzem. Kształty godeł, szczególnie zaś budowli, wskazują, że Gumowski oparł się na pierwszej przypisywanej Błaszkom pieczęci.

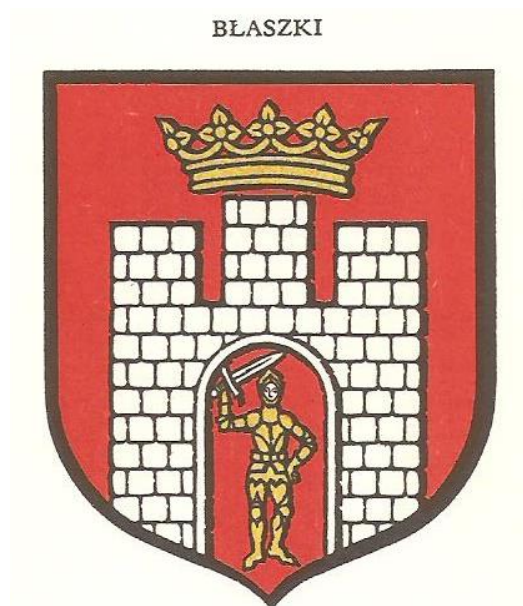
⁸ Fot. Archiwum Państwowe w Łodzi, Akta miasta Łodzi, sygn. 38, k. 54, 58

⁹ Andrzej Ruszkowski, *Historia miasta, zabytki oraz walory krajoznawcze Błaszek i okolic [w:] Na sieradzkich szlakach, kwartalnik oddziału PTTK w Sieradzu*, 2/98/2010/XXV s. 41-45

Fot. 9: Herb Błaszek w *Herbach miast polskich* Gumowskiego z 1960 roku¹⁰

Podobnie opracowany herb, ale w odwróconych barwach, pojawił się w monumentalnej publikacji *Miasta Polskie w Tysiącleciu* wydanej w dwóch tomach w 1965 i 1967 roku. Pole herbu jest tutaj czerwone, budowla srebrna, rycerz i korona złote.

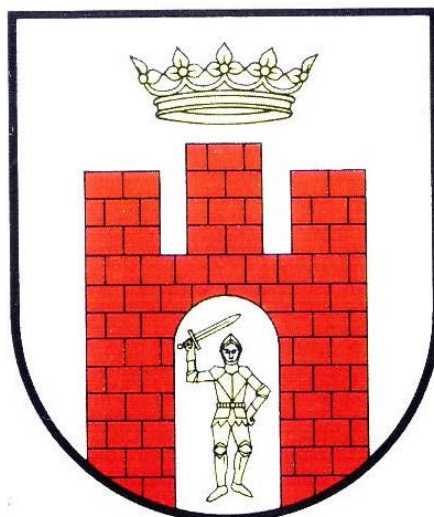

Fot. 10: Herb Błaszek według *Miast Polskich w Tysiącleciu*¹¹

Wizerunek ten posłużył za podstawę do kolejnych wizerunków herbu Błaszek, w tym używanego obecnie herbu miasta i gminy Błaszki, chociaż w książce Plewako i Wanaga z 1994 roku, mimo iż stylizacja godeł przypominała tę z *Miast polskich w tysiącleciu*, to barwy herbu (poza złotym rycerzem) były takie jak u Gumowskiego. *Leksykon miast polskich* z 1998 roku praktycznie powtórzył rysunek z *Miast polskich w tysiącleciu*, z zamianą tarczy na hiszpańską.

¹⁰ M. Gumowski, *Herby miast polskich*, Warszawa 1960, s. 133

¹¹ Praca zbiorowa, rys. M. Haisig, *Miasta Polskie w Tysiącleciu*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1965, 1967, tabl. LXXV

Fot. 11: Herb Błaszek według Plewako i Wanaga¹²

Fot. 12: Herb Błaszek według *Leksykonu miast polskich*¹³

Współcześnie obowiązujący herb Błaszek został uchwalony w latach 90. Wzór przyjęty wówczas nawiązuje prawdopodobnie do opracowania z *Miast polskich w tysiącleciu*, ale sprawia wrażenie niedokładnie opracowanego. Hełm rycerza pozbawiony jest szczegółów. Dziwny odcień ma pole herbu.

¹² A. Plewako, J. Wanag, *Herbarz miast polskich*, Warszawa 1994, s. 13

¹³ J. Kwiatek, T. Lijewski, *Leksykon miast polskich*, Warszawa 1998, s. 353

Fot. 13: Herb Błaszek według uchwały z lat 90¹⁴

Co ciekawe w przyjmowanych następnie statutach gminy i miasta Błaszki jako wzór herbu umieszczono zeskanowany wizerunek z *Miast polskich w tysiącleciu*. Jeszcze inny wizerunek jest używany na oficjalnych stronach www gminy i na papierze listowym gminy. Wydaje się, że jest to niedokładna kopia cyfrowa herbu z *Miast polskich w tysiącleciu*. Zwraca uwagę błąd polegający na braku prześwitów między kwiatonami korony.

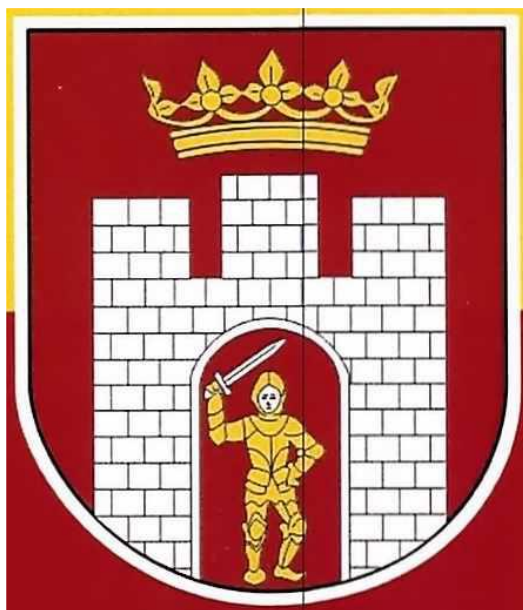

Fot. 14: Herb Błaszek używany na stronach www gminy¹⁵

Pismem z dnia 25 lutego 2011 gmina i miasto zwróciły się do Komisji Heraldycznej z prośbą o zaopiniowanie flagi miasta i gminy Błaszki. 16 września 2011 Komisja zaopiniowała projekt negatywnie jako jedną z przyczyn decyzji podając brak pozytywnej opinii w sprawie herbu. Ponieważ jednak wniosek dotyczył flagi, komisja wstrzymała się od opiniowania samego herbu. Co ciekawe, wizerunek herbu na projekcie flagi był jeszcze inny. Przypominał ten z papieru listowego i stron www gminy, ale poprawiono prześwity między fleuronami.

¹⁴ [Nielegalny herb i flaga gminy i miasta Błaszki](#)

¹⁵ [Nielegalny herb i flaga gminy i miasta Błaszki](#)

Fot. 15: Herb Błaszek z projektu flagi z 2011 roku¹⁶

Źródła niewymienione w przypisach:

- Marek Adamczewski, *Heraldyka miast wielkopolskich do końca XVIII wieku*, DiG 2000, s. 310
- Marek Adamczewski, *Pieczęcie urzędowe władz lokalnych z obszaru Polski centralnej. Część 3 pieczęcie władz miejskich do 1950 roku. Praca habilitacyjna wykonana w IH UŁ*, 2010, s. 14, 43, 162, 176-177, 189-190, 220, 222, 253
- Pismo Burmistrza Miasta i Gminy Błaszki z dnia 25.02.2011 do MSWiA, znak OOG 0066/57/11
- Uchwała nr 208-1776/O/2011 Komisji Heraldycznej z dnia 16 września 2011 r. w sprawie projektu flagi gminy Błaszki

¹⁶ Pismo Burmistrza Miasta i Gminy Błaszki z dnia 25.02.2011 do MSWiA, znak OOG 0066/57/11

Projekt herbu gminy Błaszki

Dla ustalenia wizerunku herbu gminy Błaszki, tożsamego z dawnym herbem miejskim Błaszek, istotne znaczenie mają pieczęcie miejskie z XVIII-XIX wieku. Niestety pieczęcie te budzą szereg wątpliwości. W przypadku najstarszej pieczęci wydaje się z dużą dozą prawdopodobieństwa, że była to pieczęć używana miastu, w dodatku prawdopodobnie nawet nie przez jego właściciela. W przypadku pieczęci młodszej jej wizerunek jest dość nieczytelny, wątpliwości budzi przyjmowana jak dotąd interpretacja obiektu (postaci?) w bramie budowli z godła napieczętnego. Pierwsza i zarazem ostatnia z pewnością miejska pieczęć Błaszek przedstawia godło herbu Grabie Lipskich.

Jednakże przy projektowaniu herbu gminy Błaszki należy wziąć pod uwagę także najnowszą tradycję heraldyczną. Tradycja ta sięga już okresu międzywojennego i uwzględnia nawiązanie do najstarszej znanej pieczęci kojarzonej z Błaskami, tzn. tej przedstawiającej zbrojną postać w bramie trzywieżowej budowli obronnej. Tradycja ta jest o tyle istotna, że z herbem w takiej postaci oswojeni są mieszkańcy i władze gminy Błaszki.

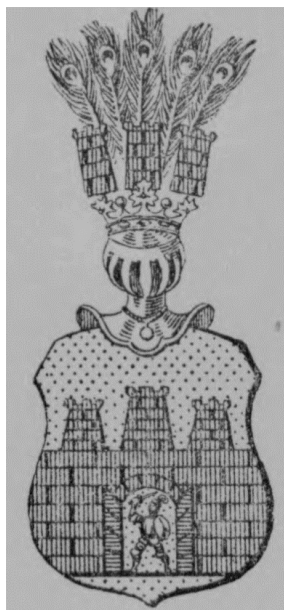
Pieczęć międzywojenna posiada też taką zaletę, że jest czytelniejsza od pieczęci z okresu staropolskiego. Komisja Heraldyczna przy MSWiA sugerowała, aby przeprowadzić dokładniejszą analizę odcisku z okresu staropolskiego, w celu ustalenia szczegółów rysunku herbu, przede wszystkim postaci w bramie. Padły sugestie, że nie musi to być zbrojny rycerz, ale np. pachołek miejski. Jednakże oryginalny odcisk pieczęci z okresu staropolskiego jest jeszcze bardziej niewyraźny od odrysu autorstwa Wittyga. W związku z tym uznajemy za zasadne, aby szczegóły herbu gminy Błaszki wzorować na pieczęci z okresu międzywojennego. Dotyczy to zarówno szczegółów rysunku budowli jak też jednoznacznego określenia postaci w bramie jako rycerza.

Komisja Heraldyczna podnosiła też kwestię, że zastąpienie rycerza w bramie np. pachołkiem miejskim pozwoliłoby odróżnić herb Błaszek od herbu Grzymała. Sądzymy jednak, że herb w proponowanej postaci już dostatecznie różni się od herbu Grzymała na dwa sposoby: po pierwsze herb Grzymała wyobraża mur obronny, a nie budowlę stojącą (częściowo) luzem. Po drugie herb Grzymała barwiono w przeszłości bardzo różnorodnie (najczęściej budowla czerwona, pole złote), ale prawie nigdy nie zdarzało się, aby budowla była srebrna a pole czerwone. Proponowany herb różni się zatem od Grzymały także barwami. Dodać należy także, że przynajmniej do XVI wieku herb Grzymała przeważnie wyobrażano bez rycerza w bramie¹⁷.

¹⁷ Zob. np. Józef Szymański, *Herbarz średniowiecznego rycerstwa polskiego*, s. 131-134 oraz tenże *Herby rycerstwa polskiego w XVI wieku*, s. 83-84 i 92

Fot. 16: Herb Grzymała, współczesna rekonstrukcja wersji podstawowej¹⁸

Fot. 17: Herb Grzymała, wersja podstawowa wedle Ostrowskiego¹⁹

Podsumowując proponujemy, aby herb gminy Błaszki przedstawiał:

W polu czerwonym zamek²⁰ srebrny z trzema wieżami, z których środkowa najwyższa z dwoma otworami strzelniczymi czarnymi w pas, zaś boczne z czterema otworami strzelniczymi (2 i 2), w którego bramie z otwartymi wrotami rycerz srebrny z mieczem wzniesionym w prawicy.

Barwy herbu wzorowane są na barwach herbu Błazek z *Miast polskich w tysiącleciu*, ale zmieniono barwę rycerza na srebrną, tj. bardziej zbliżoną do naturalnej barwy zbroi rycerskiej. Barwy herbu mają też pewną ogólniejszą symbolikę. Oznaczają m.in.: srebro – bogactwo, pokora, uczciwość, niewinność, czystość, prawdę, czerwień – chwałę, odwagę, waleczność. Niezależnie od tego, znaczenie mają też konfiguracje barw: srebrna z czerwoną oznaczają odwagę. Wreszcie czerwone pole i srebrne (białe) godła herbowe odpowiadają

¹⁸ Za [władcy.myslenice.net.pl](http://wladcy.myslenice.net.pl)

¹⁹ Juliusz Karol Ostrowski, *Księga herbowa rodów polskich*, Warszawa 1897, cz. 1, s. 167, rys. 935

²⁰ Literatura heraldyczna i sfragistyczna opisywała dotąd budowlę w herbie Błazek jako mur obronny. Jednakże mur obronny powinien być przedstawiony jako dochodzący do bocznych krawędzi tarczy, stąd określenie „zamek” wydaje się słuszniejsze

polskim barwom narodowym. Dopuszcza się, na potrzeby poligrafii i grafiki komputerowej, wyrażanie tynktury srebrnej przez kolor biały. Jednakże wszędzie tam, gdzie jest to technicznie możliwe bez uzyskania barwy wizualnie odbiegającej od srebra, należy używać barwy srebrnej. W szczególności przy wyjątkowo uroczystych realizacjach herbu, np. na sztandarze (wówczas do wykonania godła herbu należy użyć nici srebrnej), albo ozdobnych futerałach (srebrna farba).

Projekt flagi gminy Błaszki

Gmina Błaszki próbowała w 2011 roku przyjąć flagę prostokątną o proporcjach 5:8, podzieloną na dwa równe poziome pasy – żółty i czerwony, pośrodku której umieszczony miał być herb gminy wysokości $\frac{2}{3}$ wysokości flagi, obwiedziony cienką białą obwódką.

Fot. 18: Projekt flagi gminy Błaszki z 2011 roku²¹

Projekt flagi został wysłany do zaopiniowania w Komisji Heraldycznej. Opinia była negatywna. Komisja Heraldyczna zwróciła uwagę, że wzór flagi powiela podobne wzory wykorzystywane m.in. przez Łódź i Warszawę. Ponadto Komisja uznała, że biała obwódka wokół herbu niedostatecznie odcina jego czerwone pole od czerwonego pasa flagi. Komisja Heraldyczna zasugerowała stworzenie flagi heraldycznej, z godłem przesuniętym w stronę drzewca.

Projekt flagi gminy Błaszki uwzględnia sugestie Komisji Heraldycznej. Godło herbu ma wysokość $\frac{4}{5}$ wysokości flagi i jest umieszczone w ten sposób, że jego pionowa oś symetrii leży w odległości $\frac{1}{4}$ długości flagi od jej drzewca.

Banner gminy Błaszki

Banner gminy Błaszki jest pionowym odwzorowaniem flagi na płacie prostokątnym o proporcji 1:4 (szerokość do wysokości). Godło herbu ma szerokość $\frac{4}{5}$ szerokości banneru i jest umieszczone w ten sposób, że jego pozioma oś symetrii leży w odległości $\frac{1}{3}$ wysokości banneru od jego górnej krawędzi.

Flaga stolikowa gminy Błaszki

Flaga stolikowa gminy Błaszki jest pionowym odwzorowaniem flagi na płacie prostokątnym o proporcji 1:2 (szerokość do wysokości). Godło herbu ma szerokość $\frac{4}{5}$ szerokości flagi i jest umieszczone w ten sposób, że jego pozioma oś symetrii leży w odległości $\frac{1}{2}$ wysokości flagi od jej górnej krawędzi. Całość zawieszona się na poprzeczce mocowanej do stojaka.

²¹ Pismo Burmistrza Miasta i Gminy Błaszki z dnia 25.02.2011 do MSWiA, znak OOG 0066/57/11

Pieczęcie gminy Błaszki

Pieczęcie gminy Błaszki zaprojektowano w trzech wariantach: pieczęć ogólna, pieczęć Rady Miejskiej i pieczęć Burmistrza. We wszystkich przypadkach pieczęcie są okrągłe, o średnicy 36 mm, z godłem herbu Gminy w części centralnej, oddzielonym linią perełkową od otoku z majuskułową legendą w postaci odpowiednio: + GMINA BŁASZKI, + RADA MIEJSKA W BŁASZKACH, + BURMISTRZ BŁASZEK. Przerwywnik + rozpoczynający legendę ma formę krzyżyka kawalerskiego.

Łańcuchy władzy gminy Błaszki

Łańcuchy władzy gminy Błaszki składają się z 18 ogniw w formie fantazyjnych ażurowych rozet. Wszystkie oprócz pierwszej są dodatkowo wypełnione mniejszymi rozetami. Pierwsza zawiera godło szlacheckiego herbu Grabie Lipskich. Do niej podwieszony jest klejnot łańcucha, czyli barwny (emalia) herb gminy w kartuszu stylistycznie nawiązującym do ogniw. Godło herbowe uzupełniają elementy widoczne na najstarszej pieczęci Błaszek, tj. liście palmowe oraz korona. Elementy metalowe łańcucha wykonane z metalu w barwie złotej dla burmistrza i srebrnej dla przewodniczącego rady miejskiej.

Sztandar gminy Błaszki

Sztandar gminy Błaszki ma postać dwustronnego kwadratowego płata obszytego z trzech boków złotą frędzlą. Czwarty bok przymocowany jest do drzewca za pomocą koluszków umocowanych na szpili. Drzewce sztandaru zwieńcza ażurowy grot z godłem herbu Grabie Lipskich. Pod grotem przywiązana biało-czerwona szarfa zakończona złotą frędzlą. Strona prawa sztandaru jest czerwona z godłem Polski w części centralnej. Strona lewa jest również czerwona z godłem herbu gminy ujętym w gałązki palmowe w części centralnej i zwieńczonym koroną. Motyw gałązek palmowych i korony zaczerpnięty został bezpośrednio ze staropolskiej pieczęci Błaszek. Nad godłem biały napis majuskułowy GMINA, pod nim zaś BŁASZKI.

Odnaka Honorowa Gminy Błaszki

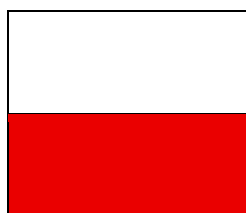
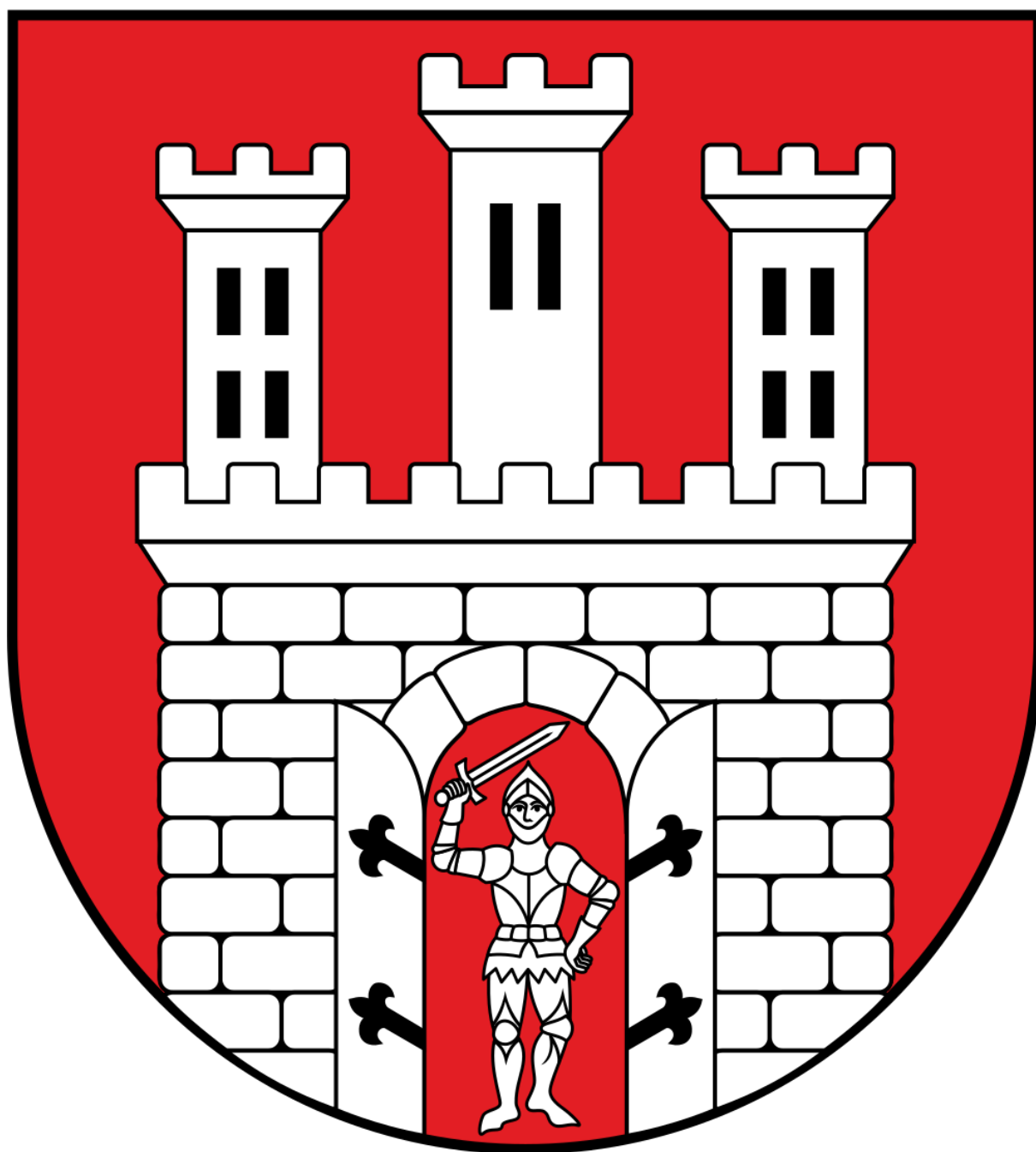
Odnaka Honorowa Gminy Błaszki wykonana w metalu w kolorze złocistym, ma kształt wpisanej w okrąg o średnicy 36 mm rozety o wielobocznym polu w obramowaniu z siedmiu ażurowych pętli, łączonych naprzemiennie wklęsłymi łukami wysuniętymi w siedem szpiców. Przez pętlę górną przechodzi kółko stanowiące łącznik z większym kółkiem, do zawieszania na wstążce. Na stronie licowej w polu czerwonym widnieje barwne wyobrażenie godła z herbu Gminy ustalonego wzoru, ujęte dwoma złocistymi stylizowanymi gałązkami palmowymi i zwieńczone złocistą koroną. Strona odwrotna gładka, złocista, z wklęsłym napisem majuskułowym w trzech wierszach: „ZASŁUŻONY / DLA GMINY / BŁASZKI”. Wstążka z rypsu, szerokości 36 mm, naprzemiennie czerwono-biała, podzielona na paski szerokości kolejno 3,6 mm, 3,6 mm, 7,2 mm, 3,6 mm, 3,6 mm, 7,2 mm, 3,6 mm, 3,6 mm.

Załączniki

1. Herb Gminy Błaszki,
2. Flaga Gminy Błaszki,
3. Baner Gminy Błaszki,
4. Flaga Stolikowa Gminy Błaszki,

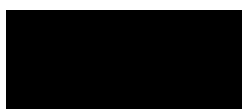
5. Pieczęć Gminy Błaszki,
6. Pieczęć Rady Miejskiej w Błazkach,
7. Pieczęć Burmistrza Błazek,
8. Łańcuch Burmistrza Błazek,
9. Łańcuch Przewodniczącego Rady Miejskiej w Błazkach,
10. Sztandar Gminy Błaszki – strona lewa,
11. Sztandar Gminy Błaszki – strona prawa,
12. Odznaka Honorowa Gminy Błaszki,
13. Dyplom Odznaki Honorowej Gminy Błaszki.

Załącznik nr 1 – Herb Gminy Błaszki

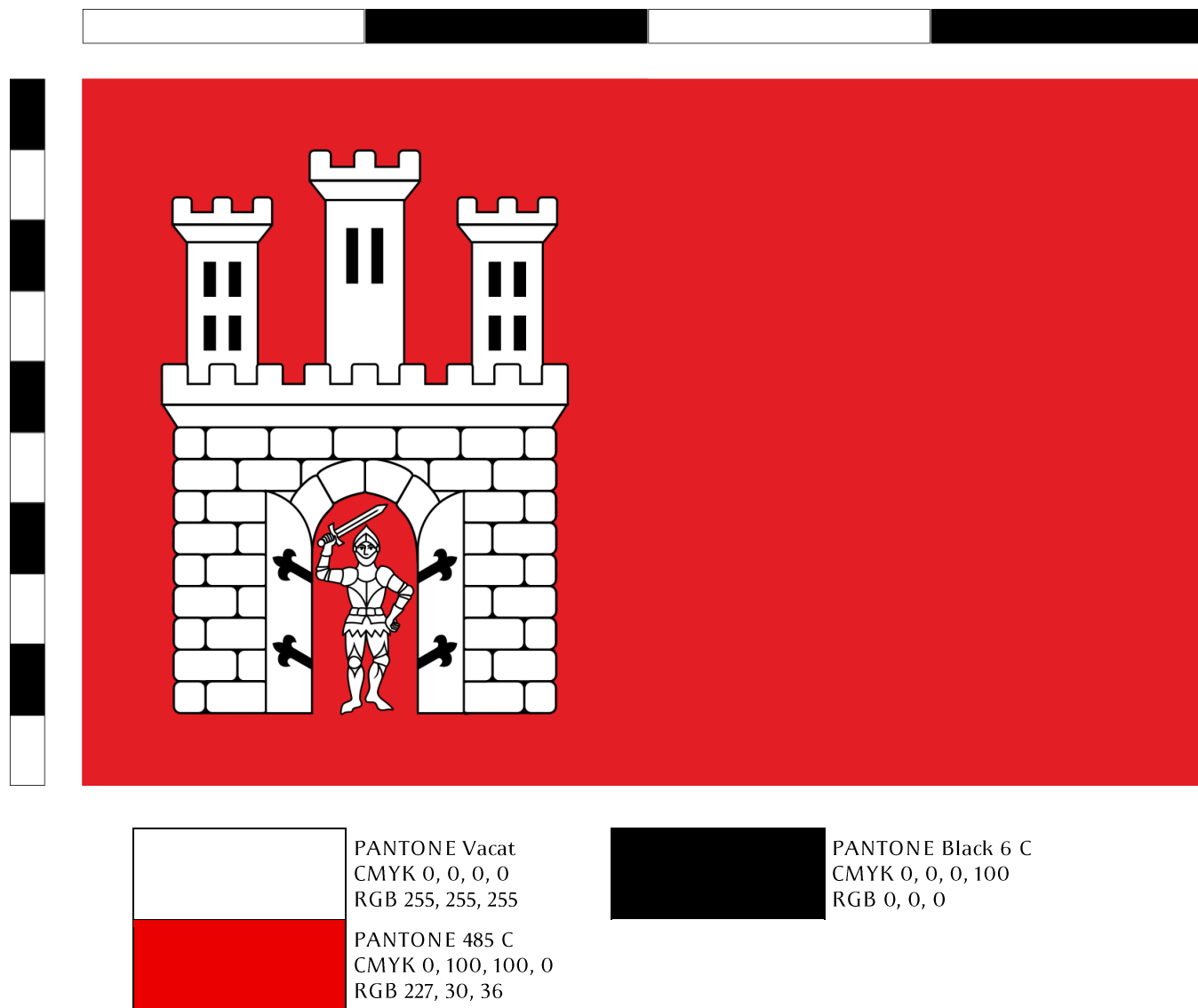
PANTONE Vacat
CMYK 0, 0, 0, 0
RGB 255, 255, 255

PANTONE 485 C
CMYK 0, 100, 100, 0
RGB 227, 30, 36

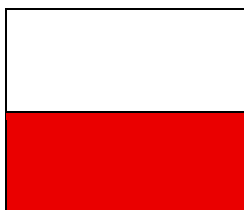
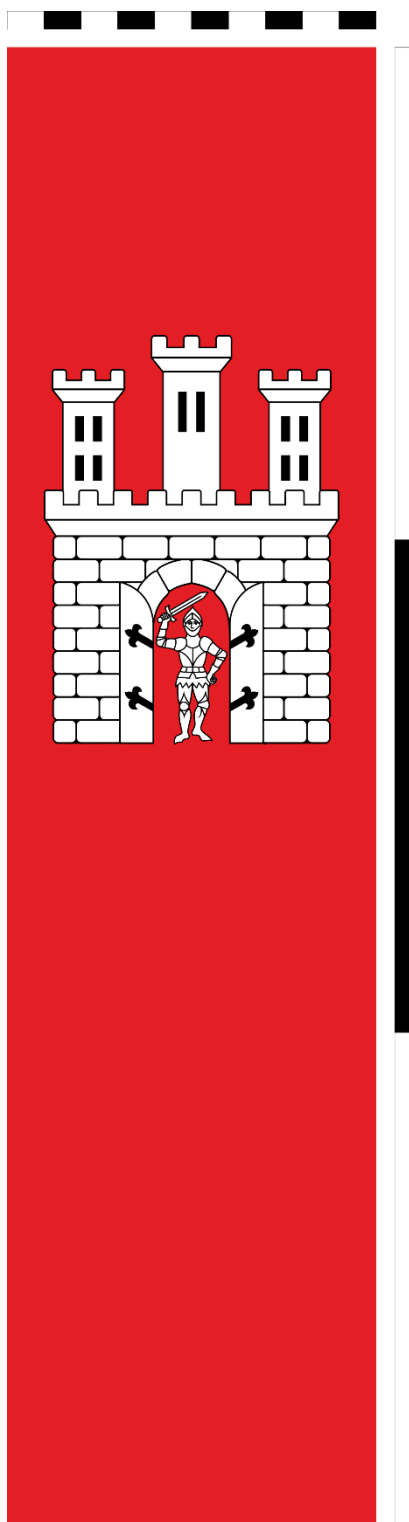

PANTONE Black 6 C
CMYK 0, 0, 0, 100
RGB 0, 0, 0

Załącznik nr 2 – Flaga Gminy Błaszki

Załącznik nr 3 – Banner Gminy Błaszki

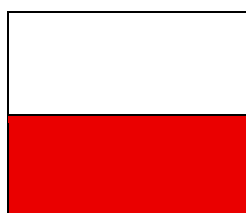
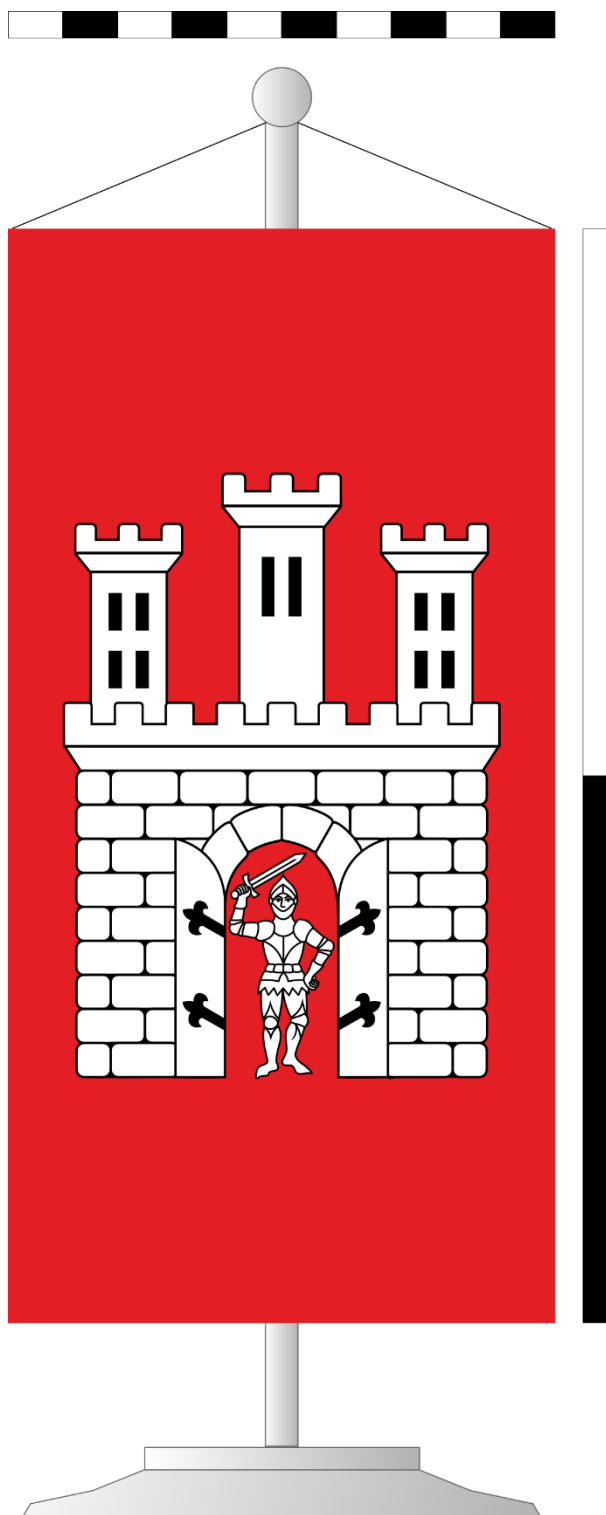
PANTONE Vacat
CMYK 0, 0, 0, 0
RGB 255, 255, 255

PANTONE 485 C
CMYK 0, 100, 100, 0
RGB 227, 30, 36

PANTONE Black 6 C
CMYK 0, 0, 0, 100
RGB 0, 0, 0

Załącznik nr 4 – Flaga Stolikowa Gminy Błaszki

PANTONE Vacat
CMYK 0, 0, 0, 0
RGB 255, 255, 255

PANTONE 485 C
CMYK 0, 100, 100, 0
RGB 227, 30, 36

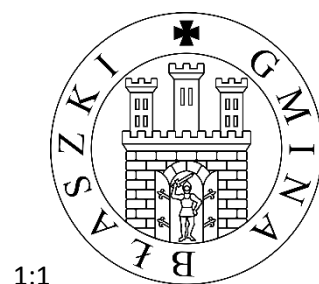

PANTONE Black 6 C
CMYK 0, 0, 0, 100
RGB 0, 0, 0

Załącznik nr 5 – Pieczęć Gminy Błaszki

Ø 36 mm

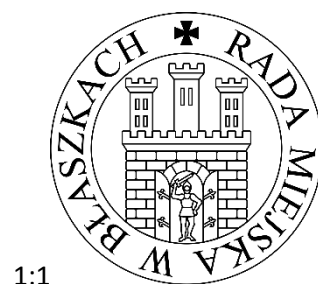

1:1

Załącznik nr 6 – Pieczęć Rady Miejskiej w Błazkach

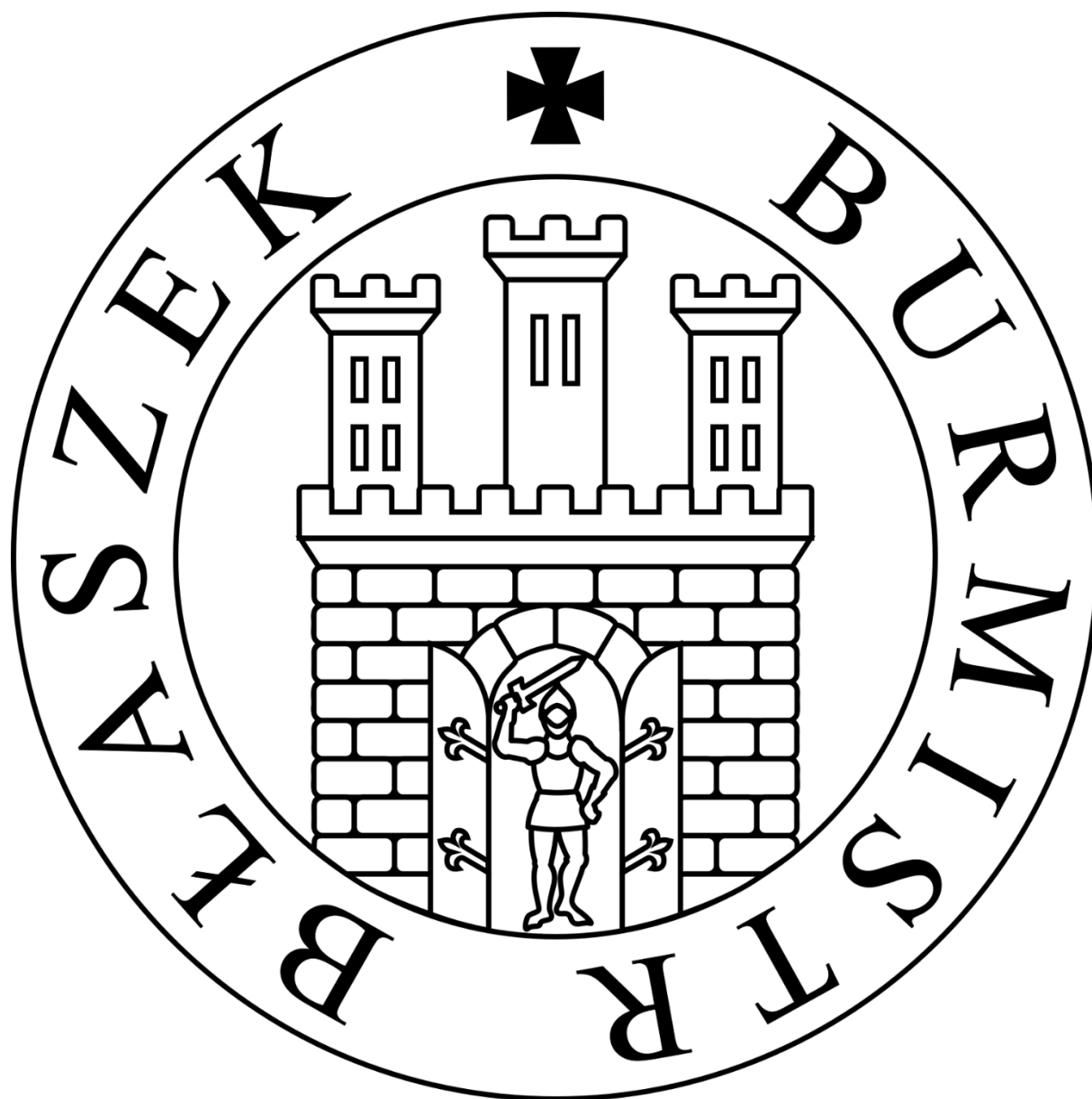

Ø 36 mm

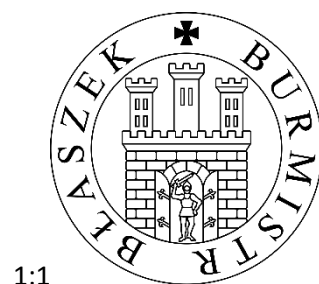

1:1

Załącznik nr 7 – Pieczęć Burmistrza Błaszek

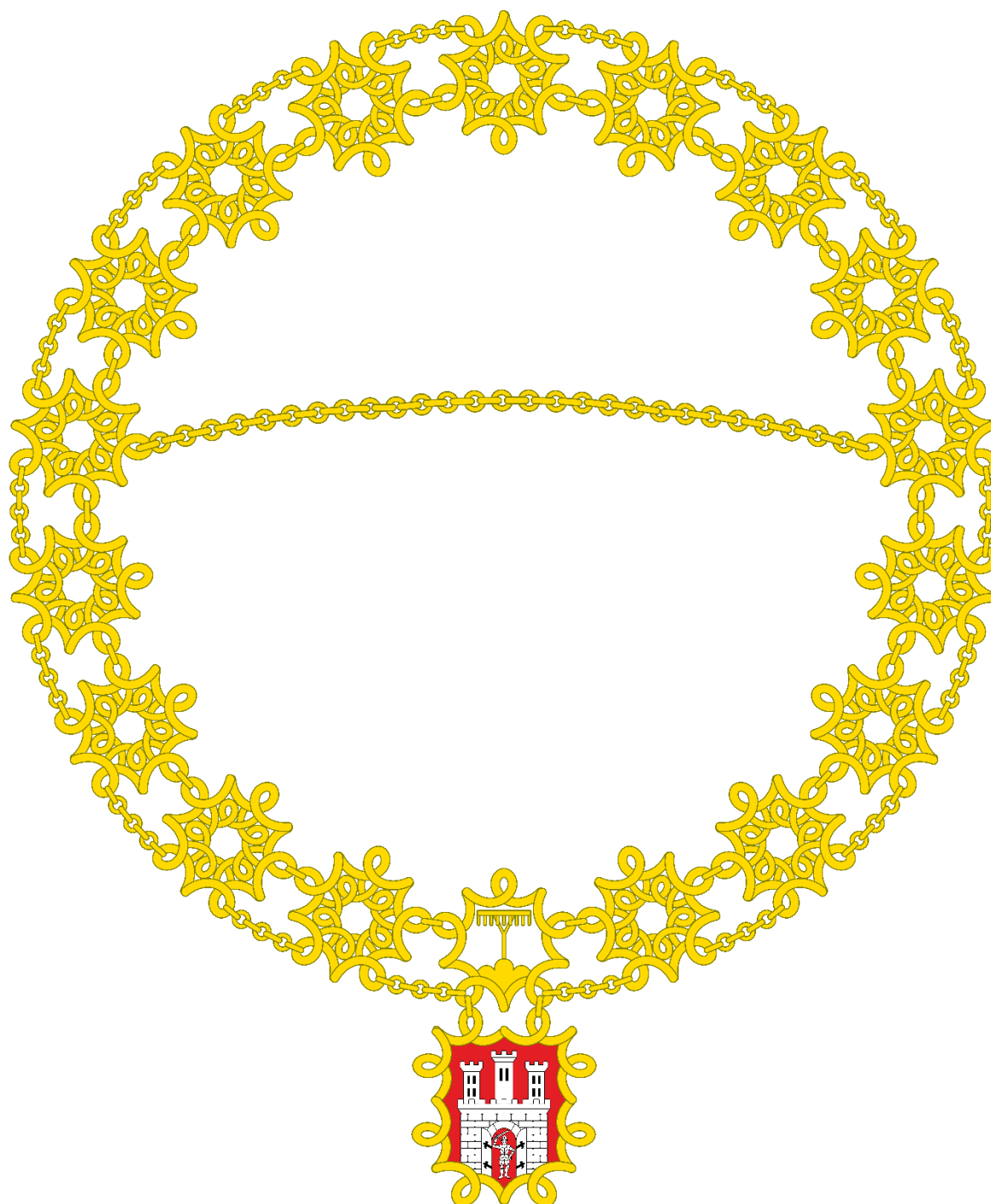

Ø 36 mm

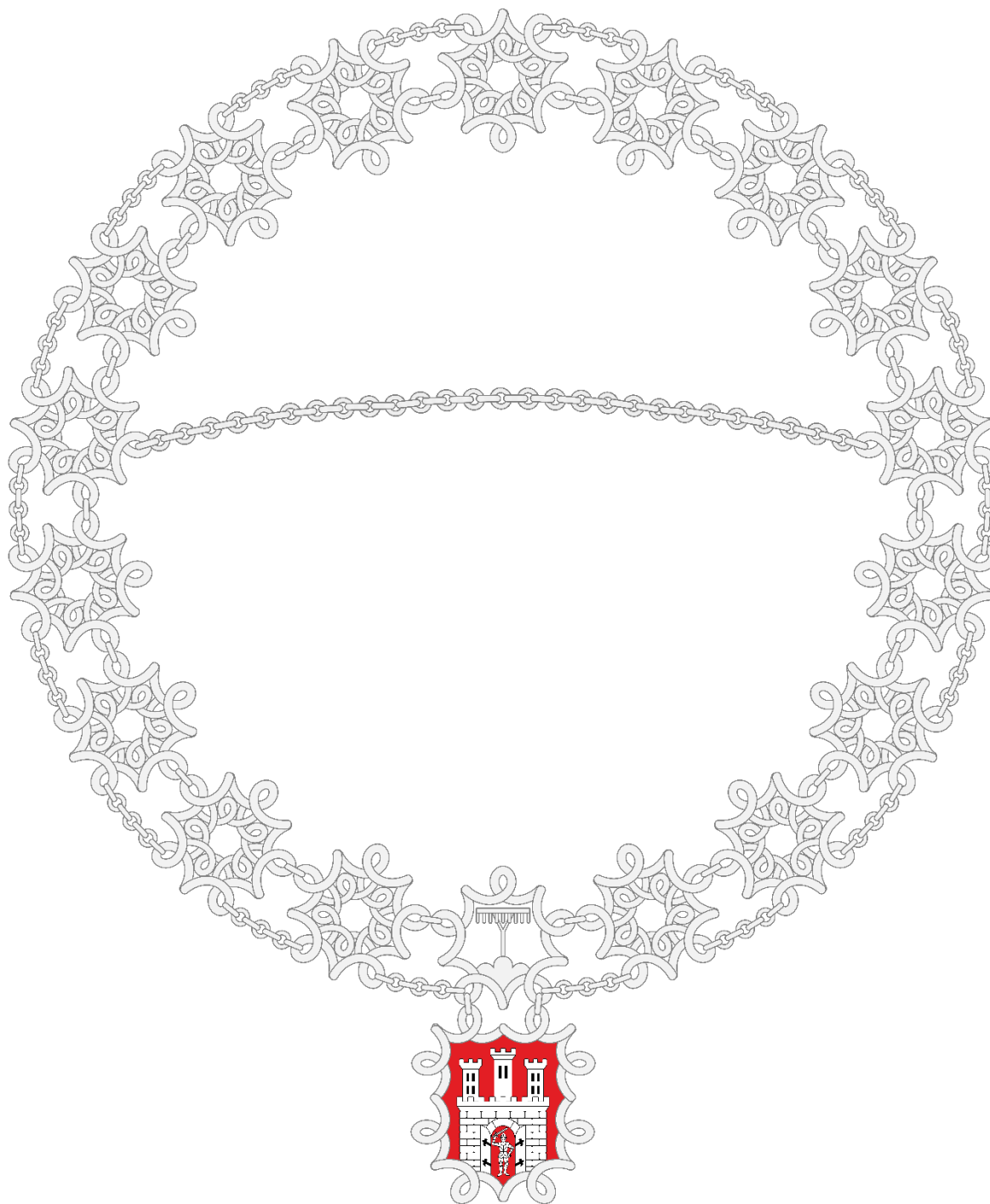

1:1

Załącznik nr 8 – łańcuch Burmistrza Błaszek

Załącznik nr 9 – Łańcuch Przewodniczącego Rady Miejskiej w Błaszczach

Załącznik nr 10 – Sztandar Gminy Błaszki – strona prawa

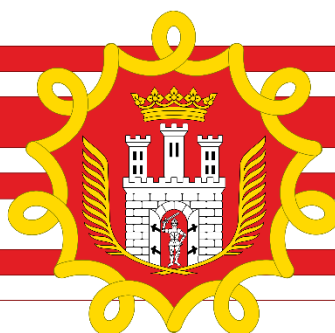
Załącznik nr 12 – Odznaka Honorowa Gminy Błaszki

1:1

DN.

DYPLOM

W UZNANIU ZASŁUG
DLA GMINY BŁASZKI
RADA MIEJSKA W BŁASZKACH
NADAJE
PANU/PANI

.....

ODZNAKĘ HONOROWĄ
GMINY BŁASZKI

BURMISTRZ

.....

PRZEWODNICZĄCY RADY
MIEJSKIEJ

.....